

Про затвердження Інструкції про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей

Наказ Державної комісії України по запасах корисних копалин при Міністерстві охорони навколишнього природного середовища України від 29 грудня 2005 року N 338

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
6 лютого 2006 р. за N 98/11972**

Відповідно до статті 7 Закону України "Про державну геологічну службу України", підпункту 16 пункту 4 Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2000 року N 1689 (зі змінами), а також пункту 10 Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 грудня 1994 року N 865 (зі змінами), з метою встановлення єдиних вимог до змісту, оформлення і порядку подання на державну експертизу матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Інструкцію про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей, що додається.
2. Відділу підземних вод, гідромінеральної сировини та лікувальних грязей.
 - 2.1. Подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
 - 2.2. У десятиденний термін після державної реєстрації забезпечити тиражування та надсилання цього наказу до підприємств і організацій, які подають матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей на державну експертизу.
3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова ДКЗ України

Г. І. Рудько

ПОГОДЖЕНО:

**Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва**

А. В. Дашкевич

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Державної комісії України по
запасах корисних копалин
від 29 грудня 2005 р. N 338

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
6 лютого 2006 р. за N 98/11972

**Інструкція
про зміст, оформлення та порядок подання до Державної комісії України по
запасах корисних копалин матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ
лікувальних грязей**

1. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція встановлює вимоги до змісту, оформлення та порядку подання до Державної комісії України по запасах корисних копалин (далі - ДКЗ) матеріалів, які містять у собі дані з геологічного вивчення родовищ лікувальних грязей (пелоїдів) і медико-біологічної оцінки їхньої якості, підрахунок їх запасів та техніко-економічну оцінку промислового значення запасів родовищ лікувальних грязей (далі - геолого-економічна оцінка).

1.2. Вимоги Інструкції є обов'язковими для суб'єктів господарювання незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, які подають до ДКЗ на державну експертизу матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей.

**2. Порядок подання та розгляду матеріалів геолого-економічної оцінки
родовищ лікувальних грязей, що направляються на державну експертизу**

2.1. Державній експертизі та оцінці підлягають запаси лікувальних грязей усіх розвіданих родовищ, а також запаси, що додатково розвідані в процесі експлуатації родовищ.

2.2. Державна експертиза й оцінка запасів лікувальних грязей проводиться ДКЗ на підставі вивчення матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей, які складаються зі звітів про геологічне вивчення родовищ лікувальних грязей з підрахунком запасів та техніко-економічною оцінкою їх промислового значення та медичної (бальнеологічної) оцінки.

У разі виникнення сумнівів щодо достовірності матеріалів, поданих на державну експертизу, за рішенням ДКЗ здійснюється перевірка матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей безпосередньо на місці виконання геологорозвідувальних робіт.

2.3. Залежно від ступеня підготовленості до промислового освоєння родовищ лікувальних грязей державна експертиза може завершуватися:

апробацією запасів лікувальних грязей попередньо розвіданих родовищ, підготовлених до проведення розвідувальних робіт;

затвердженням запасів лікувальних грязей розвіданих родовищ, призначених для проектування й будівництва нових, продовження терміну роботи діючих лікувальних установ, їх реконструкції, підприємств із видобування та використання (перероблення) лікувальних грязей.

2.4. У разі, якщо подані на державну експертизу матеріали не дають змоги достовірно оцінити кількість або якість запасів лікувальних грязей, ступінь їхньої стабільності у часі, промислове значення або інші важливі для визначення можливості використання лікувальних грязей умови, або коли склад і зміст зазначених матеріалів не відповідає вимогам цієї Інструкції, ДКЗ утримується від оцінки запасів лікувальних грязей.

2.5. Обсяги матеріалів, що подаються на державну експертизу, та їхня інформативність повинні забезпечити вичерпну характеристику вивченості родовища відповідно до стадії виконаних робіт та вимог Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ лікувальних грязей, затвердженої наказом ДКЗ від 29.12.2004 N 298, зареєстрованої в Мін'юсті України 12.01.2005 за N 31/10311.

Якщо первинна геологічна документація (журнали документації пунктів поінтервального дослідження грязьових покладів, журнали опробування та таке інше) не прикладається до аналітичної частини матеріалів геолого-економічної оцінки у вигляді додатків, то така документація може подаватись в оригіналі на період розгляду матеріалів у ДКЗ.

2.6. Оцінка економічної ефективності експлуатації родовищ лікувальних грязей, що розвідуються, здійснюється за матеріалами техніко-економічного обґрунтування доцільності видобування лікувальних грязей на основі прямих розрахунків, укрупнених розрахунків із залученням фактичних техніко-економічних показників експлуатації родовищ-аналогів, фінансової звітності підприємств за результатами експлуатації родовищ або проведеної дослідно-промислової розробки.

2.7. Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей подаються на розгляд ДКЗ користувачами надр або уповноваженими ними особами не пізніше шести місяців після завершення геологорозвідувальних робіт. У разі подання матеріалів після цього терміну, необхідно документально підтвердити незмінність кількості підрахованих запасів, техногенного навантаження на родовище, санітарних та водогосподарських умов підрахунку запасів родовища на дату подання матеріалів до ДКЗ. У разі зміни кількості запасів здійснити перерахунок запасів на дату фактичного подання матеріалів до ДКЗ.

2.8. Організації, що планують подати матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей на розгляд, повинні до 1 січня надіслати до ДКЗ перелік родовищ, запаси яких підлягають розгляду протягом року, із зазначенням календарних термінів подання матеріалів.

2.9. На державну експертизу до ДКЗ належить подавати матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей, розглянуті замовником геологорозвідувальних робіт (користувачем надр). Відповідні висновки замовника у вигляді протоколу (акта, довідки тощо) слід додавати до звіту.

2.10. Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей належить подавати до ДКЗ у 4 примірниках на паперових носіях та в електронному вигляді. До матеріалів додається коротка авторська довідка про геологічну будову і гідрогеологічні

умови родовища, виконані геологорозвідувальні роботи та підраховані на момент оцінки запаси в 5 примірниках на паперових носіях та в електронному вигляді.

2.11. Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей надсилаються до ДКЗ комплектно. У разі додаткового подання відсутніх матеріалів, датою прийняття звіту вважається дата подання останнього з них. Після прийняття матеріалів ДКЗ укладає договір з користувачем надр або уповноваженою ним особою і розглядає їх відповідно до умов договору.

2.12. ДКЗ розглядає матеріали геолого-економічної оцінки лікувальних грязей за родовищами, які заздалегідь заявлені до подання у термін, погоджений із замовником, що не перевищує 3 місяців, а за великими і складними родовищами - 6 місяців. Термін розгляду матеріалів, не передбачених планом ДКЗ (не заявлених заздалегідь), встановлюється ДКЗ з урахуванням пріоритетності розгляду заявлених об'єктів.

2.13. Рішення ДКЗ із розгляду матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ оформлюються протоколами. Копії протоколів (2 примірники) надаються замовникові експертизи в місячний термін після пленарного засідання разом з їх електронною копією. Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей, які подавались для проведення експертизи, повертаються замовникові.

2.14. Матеріали, які надані замовником додатково на вимогу експертів, можуть долучатись до протоколу ДКЗ як окремі додатки і в такому разі не повертаються замовникові.

2.15. У разі, якщо ДКЗ утримується від затвердження запасів, матеріали повертаються організації, що їх подала, разом з копією протоколу з відмовою в затвердженні та експертними висновками.

3. Основні вимоги до змісту матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей

3.1. Матеріали геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей, які подаються на експертизу ДКЗ, повинні вміщувати:

характеристику геологічної будови покладів та мінливості їхньої якості, гідрологічних, гідрогеологічних, гірничо-геологічних умов залягання та санітарно-екологічного стану родовища в обсязі, достатньому для прийняття обґрунтованих проектних рішень щодо способу і системи видобутку, рекомендовану технологічну схему видобування та підготовки сировини до застосування і визначення параметрів кондицій;

характеристику фізико-хімічних, токсикологічних, радіологічних, мікробіологічних показників, лікувальних властивостей пелоїдів на підставі медичного (бальнеологічного) висновку та довідки про кондиції і терміни регенерації лікувальних грязей установи, спеціально уповноваженої центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я, із зазначенням кондиційних показників якості лікувальних грязей, напрямів і способів застосування, термінів їх регенерації (за умови їх багаторазового використання);

техніко-економічне обґрунтування кондицій для підрахунку запасів лікувальних грязей, що забезпечують їх найбільш повне й економічно доцільне вилучення з надр та додержання вимог охорони надр і навколишнього природного середовища, а також оцінку прогностичного економічного ефекту від експлуатації родовища з визначенням показників

виробничої діяльності в обсязі, достатньому для прийняття рішення щодо проведення подальших робіт;

підрахунок запасів лікувальних грязей;

документи, що засвідчують право на користування надрами та на виконання відповідних видів геологорозвідувальних робіт.

3.2. Матеріали геолого-економічної оцінки запасів родовищ повинні бути достатніми для проведення експертизи кількості і якості лікувальних грязей, їх лікувально-промислового значення, гірничотехнічних, гідрологічних, санітарно-екологічних та інших умов їх видобування без особистої участі авторів.

4. Зміст матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей

4.1. Текстова частина матеріалів повинна містити:

4.1.1. Вступ, в якому зазначаються:

Підстави для проведення грязерозвідувальних робіт. Відомості про споживачів лікувальних грязей; сучасний рівень використання лікувальних грязей; основні завдання грязерозвідувальних робіт; першочергова і перспективна потреба споживачів у лікувальних грязях; ступінь виконання завдання щодо розвідки запасів лікувальних грязей.

Відомості про наявність ліцензії на вид діяльності та спеціального дозволу на користування надрами для проведення відповідних видів геологорозвідувальних робіт на родовищі; наявність необхідних узгоджень на розвідку родовища з відповідними установами та організаціями.

Відомості про раніше виконані грязерозвідувальні роботи, затверджені або апробовані запаси лікувальних грязей (дати і номери протоколів попередніх затверджень запасів, запаси за категоріями в табличній формі), а також про розвідані, але не затверджені запаси.

Організації-виконавці і співвиконавці (за видами робіт). Терміни проведення польових і камеральних робіт. Перелік осіб - виконавців робіт, ступінь їхньої участі в проведенні досліджень і складанні звітних матеріалів.

4.1.2. Загальні відомості про район робіт і родовище, в яких зазначаються:

Адміністративне й географічне положення, шляхи сполучення, відстань до споживача, відомості про споживачів лікувальних грязей, географічні координати меж родовища і його площа, зіставлення з межами ділянки надр, наданої у користування спеціальним дозволом.

Орогідрографія: природна зона розташування родовища, основні риси рельєфу; характеристика гідрографічної мережі (річки, озера, заболоченість території, дані про витрати і льодовий режим річок і озер).

Клімат району: відомості про основні метеоеlementи (опад, випаровування, температура повітря, вологість, вітри); коротка характеристика сезонів року (терміни замерзання та розкриття водойм, товщина льоду, снігового покриву, можливість пересихання водойм; висновки про багаторічну мінливість метеоеlementів і зволоженості території, оцінка водності періоду досліджень).

Основні риси геологічної будови району: положення родовища в загальній геологічній структурі, його тип і генезис, характеристика стратиграфії і літології порід, які беруть участь у формуванні родовища лікувальних грязей.

Гідрогеологічні умови району: положення району в загальній схемі гідрогеологічного районування України; короткі відомості про водоносні горизонти, які впливають на грязьове родовище та водотривкі шари, що їх розділяють; мінералізація і хімічний склад вод цих горизонтів.

Вивченість грязьового родовища: короткі відомості про ресурси лікувальних грязей району, про відкриття, розвідку, розробку та виявлені особливості родовища. Оцінка вивченості родовища, яка визначила напрямлення, методик у й обсяг виконаних розвідувальних робіт. Виконання рекомендацій, що містяться в попередніх рішеннях ДКЗ щодо родовища, яке розглядається, й аналогічних родовищ району.

4.1.3. Методика робіт, в якій зазначаються:

Характеристика гідрографічних і спеціальних робіт, розміщення і довжина маршрутів гідрографічного й санітарно-екологічного обстежень родовища та прилеглої території.

Площа, масштаб та вид топографічної зйомки, час її проведення; спосіб планово-висотного зйомочного обґрунтування, система координат, розвиток і закріплення мережі пунктів поінтервального дослідження грязьового покладу; кількість, тип та місце закладання реперів.

Методика опробування покладу: кількість і система розташування пунктів і інтервалів опробування грязьового покладу з урахуванням групи складності грязьового родовища згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.97 N 432 (зі змінами), порядок відбору проб, кількість досліджених проб грязей та води, види досліджень відповідно до Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ лікувальних грязей, затвердженої наказом ДКЗ від 29.12.2004 N 298, зареєстрованої в Мін'юсті України 12.01.2005 за N 31/10311.

Методика польового поінтервального дослідження грязьового покладу, тип інструменту, величина інтервалів вивчення, характер опису основних польових показників лікувальних грязей, прошарків, покривних і підстиляючих порід.

Обґрунтування кількості та розташування пунктів відбору проб для проведення бальнеологічних (фізіологічних) досліджень.

Таблиця основних видів і обсягів виконаних грязерозвідувальних робіт.

4.1.4. Характеристика родовища лікувальних грязей, в якій зазначаються:

Гідрографія родовища: генезис водоймища, його морфометричні характеристики (довжина, ширина, площа, глибини та їх розподіл за площею, конфігурація, орієнтація); опис берегів (крутизна, залісеність, задернованість); водяна і прибережна рослинність; гідролого-гідрохімічний режим водоймища, джерела водно-мінерального живлення, рівні, об'єми водної маси на момент топозйомки та їх мінливість за даними режимних спостережень, мінералізація і хімічний склад води за сезонами року, температурні особливості водоймища; міркування щодо стабільності гідролого-гідрохімічного режиму.

Будова покладу лікувальних грязей: опис виявлених типів і різновидів пелоїдів, їх розміщення в плані й розрізі; характеристика прошарків, що знаходяться в грязьовому покладі, покривних і підстиляючих порід; виділення за результатами польового поінтервального дослідження ділянок та шарів покладу, віднесених до лікувальних грязей; оцінка достовірності їхньої вивченості (в залежності від складності будови покладу та кількості пунктів опробування).

Фізико-хімічна характеристика лікувальних грязей: опис складу і властивостей виділених в грязьовому покладі різновидів та продуктивного горизонту в цілому за результатами аналізів; оцінка змін фізико-хімічних показників у залежності від особливостей гідролого-гідрохімічного режиму родовища; оцінка достовірності отриманих матеріалів за фізико-хімічними показниками лікувальних грязей.

Мікробіологічна характеристика лікувальних грязей: склад мікрофлори в різновидах лікувальних грязей, що виділяються, і характеристика основних фізіологічних груп мікроорганізмів; загальна оцінка біологічної активності грязей.

Характеристика санітарно-екологічного стану родовища й прилеглої території: опис санітарного стану родовища і прилеглої до нього території, тимчасових і постійних джерел забруднення; характеристика санітарного стану грязьового покладу і покривних вод; порівняльна оцінка санітарного стану різних частин грязьового родовища.

Радіологічна характеристика родовища і прилеглої до нього території на підставі виконаних радіаційно-гігієнічних аналізів і радіометричних спостережень.

Токсикологічна характеристика стану родовища і прилеглої до нього території на підставі виконаних аналізів проб.

Характеристика бальнеологічних властивостей лікувальних грязей на підставі медичного (бальнеологічного) висновку спеціально уповноваженої центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я установи: біологічна оцінка якості і цінності пелоїдів, методи їх використання, терміни регенерації (у разі багаторазового їх використання).

Обґрунтування групи складності будови грязьового родовища відповідно до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.97 N 432 (зі змінами), та Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ лікувальних грязей, затвердженої наказом ДКЗ від 29.12.2004 N 298, зареєстрованої в Мін'юсті України 12.01.2005 за N 31/10311; оцінка достовірності вивченості лікувальних грязей у залежності від складності будови покладу і кількості пунктів опробування.

4.1.5. Техніко-економічне обґрунтування кондицій для підрахунку запасів, в якому зазначаються:

Розвідані типи і різновиди лікувальних грязей на родовищі.

Обґрунтування параметрів кондицій для підрахунку запасів лікувальних грязей на місці їхнього залягання, які характеризують їх якість: фізико-хімічні (масова частка вологи, опір зсуву, засміченість частками розміром більше $0,5 \cdot 10^{-3}$ м, засміченість частками розміром більше $0,25 \cdot 10^{-3}$ м, ступінь розкладу (для торфових пелоїдів)), санітарно-бактеріологічні (загальне мікробне число, титр лактозопозитивних кишкових паличок, титр клостридій, патогенна мікрофлора) та інші показники на підставі медичного (бальнеологічного) висновку установи, спеціально уповноваженої центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я, допустимий рівень активності природних радіонуклідів.

Обґрунтування прийнятих в ТЕО системи розробки і способу видобування лікувальних грязей (окремо за розвіданими типами й різновидами або сумісно) та рекомендованої технологічної схеми розробки та підготування лікувальних грязей до застосування.

Обґрунтування граничних просторових параметрів покладу корисної копалини для підрахунку запасів (мінімальна потужність шару корисної копалини, коефіцієнт розкриття та вилучення грязьового покладу, максимальна глибина залягання під водою, ширина охоронних ціликів, потужність запобіжного шару з лікувальних грязей, що не підлягає розробці для недопущення захвату підстиляючих порід під час видобування корисної копалини, максимально допустима потужність прошарків некондиційної корисної копалини і вміщуючих порід, що включається у підрахунок запасів тощо), умов оконтурення типів або різновидів пелоїдів, межі підрахунку запасів.

Обґрунтування економічними розрахунками оптимальності прийнятого варіанта кондицій для підрахунку запасів і оптимальності варіанта промислового (лікувального) освоєння оцінюваного родовища.

Таблиця основних техніко-економічних показників експлуатації родовища, у якій зазначаються такі показники:

Назви показників	Одиниці виміру
1	2
Підготовлені до промислового освоєння запаси лікувальних грязей на місці залягання	тис. м ³
Коефіцієнт вилучення грязьового покладу	м ³ /м ³
Експлуатаційні втрати	тис. м ³
Річна продуктивність підприємства:	
видобувні обсяги	тис. м ³
обсяги товарної продукції	тис. м ³
Коефіцієнт розкриття	м ³ /м ³
Строк забезпечення підприємства запасами	роки
Капіталовкладення, у тому числі: на підготовку ділянки до видобування корисної копалини, обладнання для видобування, транспортування та підготовки до застосування лікувальних грязей, заходи щодо охорони навколишнього природного середовища та пов'язані витрати	тис. грн.
Загальні капіталовкладення	тис. грн.
Питомі капіталовкладення на 1 м ³ річного видобутку корисної копалини	тис. грн.

Виробничі фонди:	тис. грн.
основні	тис. грн.
обігові	тис. грн.
Річні експлуатаційні витрати	тис. грн.
постійні	тис. грн.
змінні	тис. грн.
Експлуатаційні витрати на 1 м ³	грн.
Амортизація	тис. грн.
Собівартість одиниці товарної продукції	грн.
Ціна одиниці товарної продукції	грн.
Вартість товарної продукції:	
річного випуску	тис. грн.
на весь період розробки	тис. грн.
Прибуток:	
річний	тис. грн.
на весь період розробки	тис. грн.
Податки й обов'язкові платежі	тис. грн.
Рівень рентабельності:	
у відношенні до виробничих фондів	відсотки
у відношенні до собівартості продукції	відсотки
Строк окупності капіталовкладень	роки
Чистий дисконтований прибуток	тис. грн.
Внутрішня норма прибутковості	відсотки

Порівняльна оцінка економічного потенціалу розвіданого родовища з іншими родовищами, що розробляються у відповідних цінах і обсягах виробництва.

Перелік кондицій для підрахунку запасів лікувальних грязей розвіданого родовища.

4.1.6. Підрахунок запасів лікувальних грязей, в якому зазначаються:

Кондиції для підрахунку запасів лікувальних грязей (якщо приймаються раніше затверджені кондиції, слід зазначити ким і коли затверджені, номер протоколу).

Обґрунтування прийнятого методу підрахунку запасів корисної копалини.

Принципи побудови підрахункових блоків і контурів тіл корисних копалин, методика екстраполяції. Методика визначення підрахункових параметрів. У випадках відхилень від кондицій, обґрунтування впливу на результати підрахунку і розробки родовища. Обґрунтування ступеня розвіданості запасів за блоками, категоріями і класами.

Результати підрахунку корисних копалин за блоками, категоріями і класами за типами лікувальних грязей; для позабалансових запасів - розподіл за ознаками, що спричинили віднесення запасів до цієї групи.

Порівняння підрахованих запасів корисних запасів з облікованими державним балансом (результатами раніше виконаних робіт); у разі невідповідності - пояснення можливих причин цієї невідповідності.

4.1.7. Оцінка підготовленості грязьового родовища для промислового (лікувального) освоєння, в якій зазначаються:

Повнота здійснення вимог Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.97 N 432 (зі змінами), та Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ лікувальних грязей, затвердженої наказом ДКЗ від 29.12.2004 N 298, зареєстрованої в Мін'юсті України 12.01.2005 за N 31/10311.

Відповідність досягнутого співвідношення балансових запасів різних категорій встановленим вимогам.

Обґрунтування можливості повного або часткового використання балансових запасів низьких категорій, а також позабалансових запасів при проектуванні підприємства (цеху) з видобування лікувальних грязей.

Загальна оцінка та висновки щодо підготовленості грязьового родовища для промислового освоєння з лікувальною метою.

Можливість підвищення забезпеченості розвіданими запасами видобувного підприємства (цеху) або збільшення його виробничої потужності шляхом проведення на родовищі геологорозвідувальних робіт.

4.1.8. Рекомендації щодо охорони грязьового родовища та навколишнього природного середовища, в яких зазначаються пропозиції авторів щодо захисту грязьового покладу від впливу виявлених джерел забруднення та щодо обмеження можливого негативного впливу експлуатації родовища на навколишнє середовище та рекомендації щодо встановлення меж зон санітарної охорони.

4.1.9. Висновки, в яких зазначаються:

Основні дані щодо розвіданого грязьового родовища, типи й різновиди лікувальних грязей, їх основні якісні показники, підраховані запаси, умови розробки родовища, підготовленість грязьового родовища до промислового (лікувального) освоєння.

Ступінь виконання технічного (геологічного) завдання щодо забезпечення користувача надр розвіданими запасами лікувальних грязей, перспективи приросту запасів, рекомендації щодо подальшого вивчення родовища.

Основні рекомендації щодо охорони родовища лікувальних грязей, а також охорони навколишнього природного середовища.

4.1.10. Список використаних матеріалів, у якому зазначається перелік опублікованої літератури, фондових та інших матеріалів, використаних під час складання звіту (назва матеріалів, автори, видавництво, місце і рік видання /складання/).

4.1.11. Обсяг кожного із зазначених розділів визначається авторами в залежності від складності розглянутих питань і їхньої значимості для оцінки підготовленості родовища для промислового освоєння з лікувальною метою, мети і характеру проведених розвідувальних робіт. При повторному поданні матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей відомості, що залишилися без змін після попереднього розгляду, можуть бути наведені в скороченому обсязі з посиланням на попередні матеріали. У цьому разі один примірник попередніх матеріалів подається до ДКЗ на час проведення експертизи.

4.2. До текстової частини додаються додатки, у тому числі:

4.2.1. Текстові додатки, які повинні містити копії документів, що:

- засвідчують право на користування надрами (ліцензія /спеціальний дозвіл/ на користування ділянкою надр, де розташоване родовище) та на виконання відповідних видів геологорозвідувальних робіт (ліцензія на вид господарської діяльності - пошук /розвідка/ родовищ корисних копалин);
- обґрунтовують потребу користувача надр у лікувальних грязях;
- визначають вимоги до якості лікувальних грязей (довідка про кондиції, медичний /бальнеологічний/ висновок установи, спеціально вповноваженої центральним органом виконавчої влади з питань охорони здоров'я);
- погоджують із зацікавленими організаціями вибір земельної ділянки як об'єкта розвідки, технологію видобування та підготовки до застосування лікувальних грязей, використання лікувальних грязей за призначенням і умови (режим) їх використання.

Копії документів, що підтверджують якість, повноту проведених розвідувальних робіт і звітних матеріалів, їхню вірогідність:

- акти приймання польових матеріалів, перевірки відповідності первинної геологічної документації натурі і зведеної документації - первинній;
- акти відбору і паспорти проб, відібраних для проведення бальнеологічних (фізіологічних) досліджень;
- висновки метрологічної експертизи щодо відповідності виконаних досліджень діючим нормативам та державним стандартам;
- протокол розгляду матеріалів підрахунку запасів науково-технічною радою організації - виконавця робіт з оцінкою якості виконаних робіт і достовірності підрахованих запасів;
- протокол (акт, довідка) розгляду звіту замовником геологорозвідувальних робіт (користувачем надр) з висновками замовника про відповідність результатів розвідувальних робіт потребам надрокористування;

- висновки (при їхній наявності) науково-дослідних і інших організацій щодо методики проведення грязерозвідувальних робіт, підрахунку запасів, розгляду звітних матеріалів і спеціальних питань, пов'язаних з експлуатацією і використанням лікувальних грязей;

- щодо родовищ, які розробляються, крім того, довідка про видобуток, утрати, списання запасів корисних копалин після останнього затвердження запасів (баланс запасів); дані про фактичні техніко-економічні показники виробництва видобувного підприємства.

4.2.2. Табличні додатки повинні містити:

Таблиці підрахунку запасів у формі, що дає змогу здійснити перевірку вихідних і проміжних даних, обчислювальних операцій і результатів розрахунків:

- - таблицю основних показників пунктів поінтервального дослідження грязьового покладу;
- - табличні обчислення середніх показників (потужність, уміст та ін.);
- - таблиці обчислення площ і об'ємів блоків;
- - таблиці підрахунку запасів за типами лікувальних грязей, за блоками, окремими тілами, ділянками (за групами, категоріями, кодами запасів).

Скорочений опис (каталог) пунктів поінтервального дослідження грязьового покладу.

Каталог координат пунктів поінтервального дослідження та інших пунктів, що використовуються для підрахунку запасів.

- Журнал опробування.
- Журнал результатів проміру глибин (для водоймищ).
- Журнал результатів гідрометричних робіт.
- Журнал спостережень за режимом водойм (підземних вод).
- Таблиці результатів аналізів.
- Результати аналізу контрольних проб.

4.2.3. Графічні додатки повинні містити:

Оглядову (ситуаційну) карту району родовища.

Топографічний план родовища масштабу відповідно до Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ лікувальних грязей, затвердженої наказом ДКЗ від 29.12.2004 N 298, зареєстрованої в Мін'юсті України 12.01.2005 за N 31/10311.

План опробування родовища з фактичним матеріалом грязерозвідувальних робіт.

План родовища з ізопакітами грязьового покладу за кожним типом лікувальних грязей, виділеним для роздільного підрахунку запасів.

План родовища з ізопакітами розкривних порід.

План родовища в ізобатах (для водоймищ).

План підрахунку запасів із зазначенням меж ліцензійної площі, контурів раніше затверджених запасів, меж сусідніх родовищ, границь земельних, гірничих відводів.

Розрізи грязьових відкладів (поперечні та повздовжні) із зазначенням розміщення балансових та позабалансових запасів.

Для скорочення обсягу графічних матеріалів необхідно, по змозі, уникати подання креслень, які дублюють відомості, суміщаючи необхідні дані на загальних кресленнях.

5. Оформлення матеріалів геолого-економічної оцінки родовищ лікувальних грязей

5.1. Усі примірники матеріалів підрахунку запасів оформлюються однаково. На титульному аркуші повинні бути зазначені: організація, яка проводила розвідувальні роботи і виконала підрахунок запасів, повна назва матеріалів із зазначенням найменування родовища (ділянки родовища), адміністративні район і область розташування родовища, генетичний тип розвіданих лікувальних грязей, дата, на яку проводиться підрахунок запасів, місце та рік складання матеріалів. Титульний аркуш повинен бути підписаний відповідальними посадовими особами організації, яка подала матеріали підрахунку запасів; їхні підписи засвідчуються печаткою.

5.2. Текстова частина матеріалів і таблиці підрахунку запасів підписуються авторами підрахунку, інші текстові й табличні додатки - їхніми виконавцями.

5.3. Графічні матеріали повинні бути наочними, такими, що легко читаються, і складеними в єдиних загальноприйнятих умовних позначках. На кожному кресленні необхідно вказати його назву і номер, числовий і лінійний масштаби, найменування організації, що проводила розвідку родовища; посади, прізвища і підписи авторів, що склали креслення, і осіб, що його затвердили.

5.4. Графічні додатки вміщуються в папки, але не зшиваються; кожне креслення повинно легко витягатися для розгляду. Якщо креслення виконане на декількох аркушах, останні необхідно пронумерувати, а схему їхнього розташування помістити на першому аркуші. До кожної папки складається внутрішній опис, що містить назву креслень і їхні порядкові номери. Наприкінці опису вказується загальна кількість аркушів.

Заступник голови ДКЗ

О. П. Мітько

ПОГОДЖЕНО:

**Перший заступник Міністра
охорони навколишнього природного
середовища України**

С. О. Лизун

**Перший заступник Міністра
охорони здоров'я України -
головний державний
санітарний лікар України**

С. П. Бережнов